

कारागृह विभागातील अधिकारी/
कर्मचारी यांना त्यांनी बजावलेल्या
प्रशंसनीय सेवेबद्दल सन्मानचिन्ह व
प्रशस्तीपत्र प्रदान करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: जेएलई-०११४/प्र.क्र.२४/१४/तुरुंग-१

मंत्रालय, ३० वा मजला, जागतिक व्यापार केंद्र, कफ परेड, मुंबई

कफ परेड, मुंबई

तारीख: ३१ मार्च, २०१५.

वाचा:-

- १) अपर पोलीस महासंचालक व कारागृह महानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र
क्र.न्यावि/बोधचिन्ह/११५८९/२०१३/कक्ष-९(अ), दि.२३.१२.२०१३

शासन निर्णय:-

राज्यातील कारागृह सेवेमधील अधिकारी/कर्मचारी यांना त्यांच्या उत्तम/वैशिष्टपूर्ण सेवेबद्दल राष्ट्रपती पदक देण्यात येते. मात्र प्रतिवर्षी दोन ते तीन अधिकारी/कर्मचा-यांनाच प्रजासत्ताक व स्वातंत्र्यदिनी राष्ट्रपती पदक देण्यात येते. पदकाचे हे प्रमाण राज्यातील कारागृह विभागातील अधिकारी/कर्मचारी यांनी बजावलेल्या प्रशंसनीय सेवेचा पदक देऊन गौरव करणे शक्य होत नाही. शासन सेवेतील अधिकारी/कर्मचा-यांना त्यांच्या गणवेशावर पदके लावणे नेहमीच भूषणावह ठरते. त्यामुळे कारागृह विभागातील अधिकारी/कर्मचारी यांना त्यांच्या प्रशंसनीय सेवेबद्दल “सन्मानचिन्ह व प्रशस्तीपत्र” देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार शासनाने सर्व बाबींचा विचार करून कारागृह विभागातील साधारणतः पंचवीस (२५) अधिकारी/कर्मचारी यांना “सन्मानचिन्ह व प्रशस्तीपत्र” प्रदान करण्याबाबत खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

१) कारागृहातील गुन्हेगारांसंबंधी:-

- ❖ कारागृहातील अतिरेकी, गुन्हेगारी टोळ्यांच्या बंदयांवर प्रभावी नियंत्रण ठेवून त्यांच्या कारागृहातून चालणा-या गुन्हेगारी कारवायांवर अंकुश ठेवणे, उघडकीस आणणे.
- ❖ कारागृहातून बंदयांचे पलायन, घातपात अशा कारस्थानांची माहिती मिळवून वेळीच प्रतिबंध करण्यास मदत करणे.
- ❖ कारागृहामध्ये बंदयांची आपसात मारामारी, दंगल तसेच आत्महत्या रोखण्याचा प्रयत्न करणे, कर्मचारी/अधिकारी यांचेवर बंदयांनी हल्ला करण्याचे प्रकार वेळीच नियंत्रित करणे.
- ❖ बंदयांच्या व कारागृह परिसराच्या झडत्या घेऊन अग्निशस्त्रे, स्फोटके, मादक पदार्थ, घातक शस्त्रे, मोबाईल फोन इ.निषिद्ध व अवैध वस्तु शोधून कारागृहाची सुरक्षा मजबूत करण्यास मदत करणे.

२) कारागृह सुरक्षा, सुधारणा व कारागृहातील विविध योजना-

- ❖ भूकंप,आग,पूर इत्यादी नैसर्गिक आपत्ती, अपघाताच्या वेळी जिवीत व वित्तहानी टाळण्यासाठी मदतकार्य करणे.
- ❖ कारागृह प्रशासनात नाविन्यपूर्ण व विधायक उपक्रम राबवून बंदयांमध्ये व जनतेमध्ये कारागृह प्रशासनाची प्रतिमा उंचावण्यास मदत करणे.
- ❖ बंदयांच्या शैक्षणिक व सांस्कृतिक विकासासाठी योजना राबविणे.
- ❖ राष्ट्रीय स्तरावरील कर्तव्य मेळाव्यातील खेळात सर्वोच्च प्राविण्य मिळविणे.
- ❖ कारागृहांच्या कामात सुधारणा घडविण्यासाठी कार्यवाहीत आणता येतील अशा सूचना करणे.
- ❖ कारागृहाच्या आधुनिकीकरणासाठी विशेष सूचना करणे.

३) वाहनचालक म्हणून काम करणारे कर्मचारी वर्गाने अपघात न करता किमान दहा वर्षांच्या कालावधीतील कर्तव्य उत्तम ठेवणे.

४) कारागृह विभागातील प्रत्यक्ष कारागृहाव्यतिरिक्त अन्य विभागातील वैशिष्ट्यपूर्ण कामे-

- ❖ कारागृह प्रशिक्षण संस्थेत काम करताना तीन वर्षे उत्तम कामगिरी करणे.
 - ❖ न्याय विभागात न्यायालयीन प्रकरणे उत्कृष्टरित्या हाताळणे.
 - ❖ बांधकाम विभागात बांधकाम, दुरुस्ती, पाणी पुरवठा इ.संबंधी उत्तम कामगिरी करणे.
 - ❖ कारखाना विभागात बंदयांना प्रोत्साहन देऊन उत्पादन वाढविणे तसेच बंदयांसाठी वेगवेगळ्या व्यावसायिक प्रशिक्षणाचे कार्यक्रम आयोजित करणे.
 - ❖ बंदयांच्या मदतीने शेतीच्या उत्पादनात भरघोष वाढ करणे.
 - ❖ कारागृह व परिसरात वृक्षारोपन, जलसंवर्धन, पर्यावरण रक्षण या कामात उल्लेखनीय कामगिरी करणे.
 - ❖ कारागृह विभागातील वेगवेगळ्या विभागातील जुनी प्रलंबित कामे पूर्ण करून अद्ययावत करणे.
- महिला अधिकारी/कर्मचारी यांचे कार्य उंचावण्यासाठी तसेच महिला बंदयांचे पुनर्वसन करण्यासाठी उल्लेखनीय कामगिरी करणे.
 - ज्या अधिकारी/कर्मचा-यांची नावे राष्ट्रपती पदकासाठी तीन वेळा केंद्र सरकारकडे पाठविण्यात आली आहेत, मात्र त्यांची राष्ट्रपती पदकासाठी निवड होऊ शकलेली नाही असे अधिकारी/कर्मचारी.

कारागृह विभागातील अधिकारी/कर्मचारी यांना “सन्मानचिन्ह व प्रशस्तीपत्र” मिळण्याकरिता पात्रतेच्या किमान अटी पुढीलप्रमाणे आहेत:-

- ❖ अधिकारी/कर्मचारी यांची कमीत कमी दहा वर्षे सेवा झालेली असेल व सदर दहा वर्षे सेवेचे अभिलेख पुढीलप्रमाणे असतील-
 - * कमीतकमी पाच रोख बक्षिसे व पाच प्रशस्तीपत्रे मिळालेली असतील.
 - * दहा वर्षांच्या गोपनीय अहवालात कमीतकमी पाचपेक्षा अत्युकृष्ट (अ+) किंवा उत्कृष्ट (अ) आणि उर्वरित अहवाल चांगले (ब+) असतील.
 - * मागील दहा वर्षात कोणतीही शिक्षा झालेली नसावी व बेशिस्तीच्या वर्तनाची नोंद नसावी.
 - * कोणत्याही प्रकारची चौकशी/विभागीय चौकशी/न्यायालयीन प्रकरण प्रलंबित किंवा प्रस्तावित नसावी.
 - * शिफारस करणा-या अधिका-यांनी सारासार विचार करून आणि संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांची कारागृह प्रशासनातील इतर गुणवत्ता विचारात घेऊन शिफारस करावी.
 - * अंडरट्रायल कैद्यांशी तसेच अन्य कैद्यांशी केलेल्या गैरवर्तणुकीसाठी अधिकारी/कर्मचा-याविरुद्ध काही कारवाई सुरु अथवा प्रलंबित नसावी.

सन्मानचिन्हाची शिफारस करण्याकरिता कार्यपद्धती-

- * संबंधित कारागृहाच्या अधीक्षकांनी त्यांच्या कारागृह उपमहानिरीक्षकांच्या मार्फत अपर पोलीस महासंचालक व कारागृह महानिरीक्षक यांचेकडे संपूर्ण माहितीसह दिनांक ३० एप्रिलपूर्वी प्रस्ताव सादर करतील. या प्रस्तावामध्ये संबंधित अधिकारी/कर्मचा-याने केलेल्या विशिष्ट कामगिरीचे, ज्यासाठी सन्मानचिन्ह देण्याची शिफारस केली आहे, त्याचे मुद्देसुद विवेचन करतील.
- * कारागृह उपमहानिरीक्षक यांचेमार्फत आलेल्या शिफारशीच्या अनुषंगाने अपर पोलीस महासंचालक व कारागृह महानिरीक्षक यांच्या अध्यक्षतेखालील समिती अंतिम निर्णय घेईल. या समितीमध्ये अन्य सदस्यांसोबत मंत्रालय स्तरावरील तुरुंग विभागाच्या नियंत्रण अधिका-याचाही समावेश असेल. प्रत्येक वर्षी शक्यतो मे/जून मध्ये सन्मानचिन्हे व प्रशस्तीपत्रासाठी निवड झालेल्या अधिकारी/कर्मचारी यांचे नावे घोषित करण्यात येतील. तदनंतर शासनाच्या मान्यतेने योग्य वेळी सन्मानचिन्हे प्रदान करण्याचा समारंभ आयोजित करून देण्यात येतील.

हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने व त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.१०६/१४/व्यय-८, १७.०२.२०१४ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या <http://www.maharashtra.gov.in> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०३३११५५५४७२२२९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(ज.ल.पावरा)

शासनाचे उप सचिव

प्रत,

- १) अपर पोलीस महासंचालक व कारागृह महानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- २) विशेष पोलीस महानिरीक्षक (कारागृह), दक्षिण विभाग, मुंबई
- ३) कारागृह उपमहानिरीक्षक, (मुख्यालय), कारागृह महानिरीक्षणालय, पुणे/ पश्चिम विभाग, पुणे/ मध्य विभाग, औरंगाबाद/पूर्व विभाग, नागपूर
- ४) सर्व अधीक्षक मध्यवर्ती कारागृह
- ५) सर्व अधीक्षक जिल्हा कारागृह
- ६) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-१, मुंबई
- ७) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-२, नागपूर
- ८) महालेखापाल (लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र-१, मुंबई
- ९) महालेखापाल (लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र-२, नागपूर
- १०) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- ११) निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई
- १२) जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व)
- १३) वित्त विभाग (व्यय-८)
- १४) सामान्य प्रशासन विभाग (कार्यासन-१२)
- १५) गृह विभाग बीयुडी-१, तुरुंग-२, तुरुंग-३
- १६) निवडनस्ती तुरुंग-१